

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA STAVEBNÍ

FACULTY OF CIVIL ENGINEERING

ÚSTAV STAVEBNÍ EKONOMIKY A ŘÍZENÍ

INSTITUTE OF STRUCTURAL ECONOMICS AND MANAGEMENT

INVESTIČNÍ VÝSTAVBA REALIZOVANÁ V RÁMCI REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

INVESTMENT CONSTRUCTION IN THE FRAME OF THE REGIONAL DEVELOPMENT

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Martin Mužík

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

PhDr. Mgr. DAGMAR HRABINCOVÁ

BRNO 2019

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ FAKULTA STAVEBNÍ

Studijní program	B3607 Stavební inženýrství
Typ studijního programu	Bakalářský studijní program s prezenční formou studia
Studijní obor	3607R038 Management stavebnictví
Pracoviště	Ústav stavební ekonomiky a řízení

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Student	Martin Mužík
Název	Investiční výstavba realizovaná v rámci regionálního rozvoje
Vedoucí práce	PhDr. Mgr. Dagmar Hrabincová
Datum zadání	30. 11. 2018
Datum odevzdání	24. 5. 2019

V Brně dne 30. 11. 2018

doc. Ing. Jana Korytářová, Ph.D.
Vedoucí ústavu

prof. Ing. Miroslav Bajer, CSc.
Děkan Fakulty stavební VUT

PODKLADY A LITERATURA

Kučerová.I.,: Hospodářské politiky v kontextu vývoje EU, Praha2012, Karolinium,
Boháčková.I., a kol: Strukturální politika EU, Praha 2009, C.H.Beck,
Abeceda fondů Evropské unie 2007-2013, MMR, Praha 2007,
www.mmr.cz - Ministerstvo pro místní rozvoj
www.strukturální-fondy.cz

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ

Cílem práce je provedení základní charakteristiky strukturální politiky Evropské unie a České republiky a aplikace těchto obecných poznatků na realizovaný stavební projekt spolufinancovaný EU.

1. Úvod
2. Evropská unie (počátky, vznik, instituce)
3. Strukturální politika EU
3. Strukturální politika ČR
4. Realizovaný projekt spolufinancovaný ze strukturálních fondů
5. Závěr

Výstupem práce bude použití a popis obecných postupů stanovených v rámci strukturální politiky na vybraný stavební projekt a jejich srovnání s národními podmínkami.

STRUKTURA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

VŠKP vypracujte a rozčleňte podle dále uvedené struktury:

1. Textová část VŠKP zpracovaná podle Směrnice rektora "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací" a Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací na FAST VUT" (povinná součást VŠKP).
2. Přílohy textové části VŠKP zpracované podle Směrnice rektora "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací" a Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací na FAST VUT" (nepovinná součást VŠKP v případě, že přílohy nejsou součástí textové části VŠKP, ale textovou část doplňují).

PhDr. Mgr. Dagmar Hrabincová
Vedoucí bakalářské práce

ABSTRAKT

V této bakalářské práci je popsán vznik a vývoj Evropské unie a je zmíněna charakteristika její řídicí struktury. Následně je shrnut vývoj strukturální politiky Evropské unie a její dopad na regiony členských států. Na závěr teoretické části je charakterizován specifický vývoj regionální (strukturální) politiky České republiky po i před vstupem do EU. Praktická část je zaměřena na projekt Archeologický park Pavlov, který byl z větší části financován Evropským fondem pro regionální rozvoj.

KLÍČOVÁ SLOVA

Evropská unie, Strukturální politika, Strukturální fond, Operační program, Veřejná zakázka, Projekt

ABSTRACT

This thesis describes the origins and development of The European union. The characteristics of its organizational structure are discussed as well, followed by a summary of the development of the structural policy of the EU and its effects on regions within EU member states. A description of how the structural policy of Czech Republic developed, both before and after admission to the EU, will conclude the theoretical portion of this thesis. Empirical section of the thesis focuses on the Pavlov Archeological Park project, which was predominantly financed through The European Fund of Regional Development.

KEYWORDS

European Union, Structural policy, Structural funds, Operational program, Public procurement

BIBLIOGRAFICKÁ CITACE

Martin Mužík *Investiční výstavba realizovaná v rámci regionálního rozvoje*. Brno, 2019. 55 s., 19 s. příl. Bakalářská práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, Ústav stavební ekonomiky a řízení. Vedoucí práce PhDr. Mgr. Dagmar Hrabincová

PROHLÁŠENÍ O SHODĚ LISTINNÉ A ELEKTRONICKÉ FORMY ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

Prohlašuji, že elektronická forma odevzdané bakalářské práce s názvem *Investiční výstavba realizovaná v rámci regionálního rozvoje* je shodná s odevzdanou listinnou formou.

V Brně dne 24. 5. 2019

Martin Mužík
autor práce

PROHLÁŠENÍ O PŮVODNOSTI ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci s názvem *Investiční výstavba realizovaná v rámci regionálního rozvoje* zpracoval(a) samostatně a že jsem uvedl(a) všechny použité informační zdroje.

V Brně dne 24. 5. 2019

Martin Mužík
autor práce

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych chtěl poděkovat vedoucí práce PhDr. Mgr. Dagmar Hrabincové za metodické vedení a cenné rady při zpracování práce. Dále bych rád poděkoval mé rodině za podporu v průběhu celého studia a panu Ing. Pavlu Kocandovi, Ph.D. za poskytnutí podkladů ke zpracování mé bakalářské práce.

V Brně dne 24. 5. 2019

Martin Mužík
autor práce

Obsah

1	Úvod.....	10
2	Evropská unie.....	11
2.1	Počátky Evropské unie	11
2.1.1	Období po druhé světové válce.....	11
2.2	Evropské společenství	11
2.3	Vznik Evropské unie	12
2.4	Základní informace o Evropské unii	13
2.5	Orgány Evropské unie	14
2.5.1	Evropská rada	14
2.5.2	Rada Evropské unie	14
2.5.3	Evropská komise.....	14
2.5.4	Evropský parlament	15
2.5.5	Evropská investiční banka.....	15
2.6	Klasifikace	16
3	Strukturální politika evropské unie.....	17
3.1	Podstata strukturální politiky.....	17
3.2	Vznik a vývoj regionální politiky EU	17
3.3	Etapy vývoje strukturální politiky	18
3.3.1	První etapa 1958-1974.....	18
3.3.2	Druhá etapa 1975-1988	18
3.3.3	Třetí etapa 1989-1999.....	20
3.3.4	Čtvrtá etapa 2000-2013.....	22
3.3.5	Pátá etapa 2017-2020.....	25
3.4	Evropské strukturální a investiční fondy	27
3.4.1	Evropský fond pro regionální rozvoj	27
3.4.2	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova	27
3.4.3	Evropský námořní a rybářský fond.....	27
3.4.4	Evropský sociální fond	28
3.4.5	Fond soudržnosti	28
4	Strukturální politika České republiky	29
4.1	Regionální politika před vstupem do EU	29
4.2	Regionální politika ČR jako součást EU	30
4.3	Programové období 2004-2006	30

4.3.1	Operační programy pro období 2004-2006	31
4.3.2	Iniciativy společenství.....	32
4.3.3	Horizontální priority	32
4.4	Programové období 2007-2013	33
4.4.1	Operační programy pro období 2007-2013	33
4.5	Programové období 2014-2020	35
4.5.1	Operační programy pro období 2014-2020	35
4.5.2	Dohoda o partnerství.....	36
4.5.3	Evropa 2020	36
5	Archeologický park Pavlov	38
5.1	Identifikace a formulace záměru	41
5.1.1	Obsah projektu.....	41
5.1.2	Cíl projektu	41
5.2	Základní informace projektu.....	41
5.3	Veřejnoprávní smlouva	42
5.4	Zadávací dokumentace.....	42
5.5	Výběrové řízení.....	43
5.5.1	Výherce veřejné zakázky:	44
5.6	Financování	45
5.7	Realizace	46
5.8	Harmonogram.....	48
5.9	Implementace a monitoring.....	49
5.10	Hodnocení	50
6	Závěr	51
7	Seznam použité literatury	52
8	Seznam zkratk.....	54
9	Seznam obrázků	55
10	Seznam tabule	55
11	Seznam příloh.....	55

1 Úvod

Téma Investiční výstavba realizovaná v rámci regionálního rozvoje jsem si vybral z důvodu aktuality tohoto tématu v rámci pozitivního vlivu strukturální politiky na rozvoj podporovaných regionů. Chtěl jsem se o této problematice dozvědět více v širším kontextu a zhodnotit, zda je činnost této politiky opodstatněná.

V této bakalářské práci se v začátku popisuje vývoj a vznik Evropské unie (EU) současně se zrodem myšlenky na strukturální politiku tak jak ji známe dnes. Strukturální politika vznikla za účelem srovnání socioekonomického vývoje v jednotlivých regionech. Tento průběh je rozdělen na pět hlavních období, které korespondují s průběhem, tempem a intenzitou ekonomické integrace strukturální politiky s postupem času. Další hlavní téma je o regionální (strukturální) politice v České republice (ČR), a to o její podobě před vstupem do EU a následně i o jejím vývoji s podporou EU. Shrnuta je i představa o její proměně v následujícím programovém období, které bude začínat v roce 2020.

Praktická část se zajímá o výstavbu Archeologického parku Pavlov, který se proslavil svým unikátním provedením z pohledového betonu a místem, jež je významné archeologické naleziště a spadá pod chráněnou krajinnou oblast (CHKO) Pálava. Tato stavba mě zaujala z důvodu svého originálního architektonického návrhu, který byl oceněn řadou prestižních cen.

2 Evropská unie

2.1 Počátky Evropské unie [1] [2]

Po druhé světové válce nastává období, ve kterém se hledá řešení, které by mělo za výsledek utišit války v Evropě. Z této snahy se zrodila myšlenka na sjednocení Evropy, která by přinesla nejenom mír, ale zároveň se díky tomu mohla ekonomicky a hospodářsky vyvíjet. Proto můžeme říci, že na počátku EU, tak jak ji známe dnes, byla bezpečnostní a ekonomická spolupráce.

2.1.1 Období po druhé světové válce

První známkou spolupráce v Evropě, po druhé světové válce, byl Marshallův plán, kterým Spojené státy pomáhaly s obnovením Evropy. V roce 1948 vzniká Organizace pro ekonomickou spolupráci (OEEC), která měla pomáhat členským státům s rozvojem obchodu. V roce 1960 se OEEC přetvořila na Organizaci pro ekonomickou spolupráci a rozvoj, do které se v roce 1995 přidala i naše republika.

Na základě špatných vztahů západních zemí a Sovětského svazu (SSSR) vznikla v roce 1949 dohoda o Severoatlantické alianci (NATO), jejímiž zakladatelskými státy byli Spojené státy americké (USA), Kanada a deset západoevropských států. Reakcí na Západoevropskou unii a Pařížskou dohodu, umožňující Západnímu Německu (NSR) vstup do NATO, byla v roce 1955 zřízena Varšavská smlouva, což byl vojenský pakt evropských zemí tzv. východního bloku. Po rozpadu sovětského impéria roku 1991, byla tato smlouva rozpuštěna, na rozdíl od NATO, které funguje až do dnešní doby a ke které se připojila v roce 1999 i ČR.

2.2 Evropské společenství (ES) [2]

Po druhé světové válce a odchodu amerických ozbrojených sil z Evropy, sílil vojenský tlak SSSR na Evropu, což vedlo k uzavření Bruselského paktu mezi Francií, Velkou Británií, Belgií, Holandskem a Lucemburskem. Tímto vojenským paktem se začala rozvíjet mezinárodní spolupráce při obnově Evropy. Za těchto okolností vzniklo v roce 1951 Evropské sdružení uhlí a oceli (ESUO), které podrobilo produkci uhlí a oceli mezinárodní kontrole, čímž se měl vyloučit válečný konflikt mezi západoevropskými státy. Hlavním iniciátorem smlouvy byla Francie a dále byla podepsána NSR, Itálií, Belgií, Lucemburskem a Nizozemím. Tímto se položil základní kámen nejen hospodářské, ale i politické integrace.

V roce 1955 se schází ministři „šestky“ ESUO, aby projednali ekonomickou integraci zemí Beneluxu a v roce 1957 dochází k podpisu smlouvy o Evropském hospodářském společenství (EHS) a o Evropském společenství pro atomovou energii (EURATOM). Tyto smlouvy obsahovaly body, na kterých se všechny země dokázaly dohodnout, ale v oblastech, jako například zemědělská či sociální

politika nebyla pravidla přesně daná. Zatímco smlouva o EURATOM řešila pouze využívání jaderné energie pro mírové účely, smlouva EHS si kladla dva poměrně velké cíle. Prvním cílem bylo založení jednotného trhu a druhým bylo vytvoření politické směrnice, která by ze Společenství dělalo něco více než pouze jednotný trh. Od roku 1967 se pro všechny tyto tři společenství (ESUO, EHS, EURATOM) začal používat jednotný název Evropská společenství (ES).

K největším změnám v ES můžeme považovat více než zdvojnásobení počtu členů od založení až do současnosti. Toto přidávání členů se dělo ve třech vlnách. V roce 1973 přichází první vlna a do ES se přidává Velká Británie, Dánsko a Irsko. V druhé vlně se přidává Řecko, Španělsko a Portugalsko. Tímto mělo ES dohromady 12 členů a až do počátku devadesátých let se hovoří o „Evropské 12“. V třetí vlně se přidávají státy východního bloku, za zmínku stojí připojení bývalé Německé demokratické republiky (NDR), které se nepočítá jako rozšíření ES z důvodu sjednocení se s již členskou zemí NSR.

Jednou z nejdůležitějších přeměn v ES se považuje tzv. Akt o jednotné Evropě (AJE), platný od poloviny roku 1987, ve kterém jde především o novelizaci základních smluv o ES, umožňující zvětšení pravomoci evropským orgánům, nutné k vytvoření jednotného evropského trhu. Do smlouvy byly přidány i některé nové oblasti a priority, jako například hospodářská a měnová politika, ochrana životního prostředí, výzkum a technologický rozvoj, ekonomická a sociální soudržnost a sociální politika. Pro ES znamenala F první velkou reformu, která vedla k Maastrichtským smlouvám a následnému vzniku EU.

2.3 Vznik Evropské unie [2]

V roce 1992 byla podepsána Maastrichtská smlouva dvanácti členskými státy a na základě těchto podpisů vzniká Evropská unie (EU). Smlouva zahrnuje již tři existující společenství, ale také společnou zahraniční a bezpečnostní politiku a spolupráci v oblasti justice a vnitřních věcí, zároveň vytváří vznik měnové unie a zavádění společné evropské měny.

Podepsání smlouvy o EU proběhlo ve třech fázích. První fáze byla představena na mezivládních konferencích, především týkajících se principu fungování politické unie a hospodářské a měnové unie. Ve druhé fázi se rozebíraly detaily, a nakonec se v roce 1992 smlouva o Evropské unii podepsala. V poslední třetí fázi se ratifikovala smlouva jednotlivými členskými státy.

EU je založena na třech pilířích:

- Evropských společenstvích
- Společné zahraniční a bezpečnostní politice
- Spolupráci v oblasti justice a vnitřních záležitostí

Hlavní cíle EU v základních ustanoveních:

- Podpora harmonického a vyváženého rozvoje hospodářských činností, trvalý a neinflační hospodářský růst.
- Respekt k životnímu prostředí.

- Konvergence hospodářské výkonnosti členských států s vysokou zaměstnaností a sociální ochranou.
- Zvyšování životní úrovně a kvality života.
- Hospodářská a sociální soudržnost a solidarita členských států Unie.

Základní principy fungování EU:

- Princip subsidiarity.
- Respekt k demokracii a základním lidským právům.

Smlouva o EU bezpochyby urychlila integraci v Evropě a také přenesla další významné politické kompetence z členských států na úroveň orgánů Unie.

2.4 Základní informace o Evropské unii [3]

Členské země podle roku přistoupení:

- 1958 - Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko
- 1973 - Dánsko, Irsko, Spojené Království
- 1981 - Řecko
- 1986 - Portugalsko, Španělsko
- 1995 - Finsko, Rakousko, Švédsko
- 2004 - Česko, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko, Slovinsko
- 2007 - Bulharsko, Rumunsko
- 2013 - Chorvatsko

Hymna:

Melodie hymny je převzata z Deváté symfonie Ludwiga van Beethovena, kterou v roce 1823 složil na slova lyrické básně Friedricha Schillera „Óda na radost“ z roku 1785.

Vlajka:

Tvoří ji dvanáct zlatých hvězd v kruhu na modrém pozadí. Hvězdy symbolizují ideály jednoty, solidarity a souladu mezi evropskými národy.

Motto EU: „Jednotná v rozmanitosti“

Rozloha: 4 miliony km²

Počet obyvatel: 508 milionů

2.5 Orgány Evropské unie [1] [2] [4] [5]

Strukturu EU tvoří několik orgánů, my si zde však řekneme pouze o těch, které mají přímý anebo alespoň částečný vliv na strukturální (kohezní) politiku EU.

2.5.1 Evropská rada (ER)

Je nejvyšší politický orgán ES rozhodující zejména o strategických a globálních záležitostech EU. Poradními orgány jsou Hospodářský a sociální výbor a Výbor regionů. ER má formální status instituce, která řídí a vytyčuje směry rozvoje EU. Byla vytvořena z rostoucí obavy, že EU není schopna dostatečně rychle reagovat na nově vznikající náročné situace. Členy ER jsou nejvyšší představitelé členských států a předseda Evropské komise. Každá členská země EU má zde dva zástupce, předsedu vlády a ministra zahraničních věcí, s výjimkou Francie, která zde má prezidenta a ministra zahraničních věcí či předsedu vlády. Schůze Evropské rady se konají jednou za půl roku v zemi, která má zrovna předsednictví.

Okruhy záležitostí, kterými se ER zabývá:

- Další rozvoj EU v důležitých oblastech.
- Konstituční a instituční záležitosti EU.
- Specifické záležitosti zahraniční i vnitřní politiky.

2.5.2 Rada Evropské unie (Rada EU)

Též taky Rada ministrů rozhoduje v oblasti politiky a legislativy. V zásadě všechny návrhy týkající se citlivých politických otázek či legislativy musí být schváleny Radou EU. Schvaluje všechny legislativní akty EU. Kontrolní mechanismus označovaný jako monopol Komise ES na iniciativu umožňuje Radě EU projednávat, až na několik výjimek, pouze návrhy předložené Komisí ES. Je složena z představitelů členských států a z ministrů jejich vlád. Podle tématu projednávané věci se určí, jaký ministr se porady účastní. Rada EU se schází v Bruselu, popřípadě v Lucembursku. Rozhoduje v zásadě třemi způsoby a to jednomyslně, kvalifikovanou většinou nebo prostou většinou. Rozdělení hlasů je rozděleno tak, aby velké země nemohly samy přehlasovat země malé.

2.5.3 Evropská komise

Je výkonným orgánem EU s právem zákonodárné iniciativy. Jejím hlavním úkolem je zastupovat zájmy EU jako celku, dbát na dodržování smluv uzavřených EU a jeho práva členskými státy Unie. Každý členský stát má svého komisaře, který je volen do své funkce na dobu pěti let. V čele komise stojí předseda, sídlí v Bruselu a spravuje nejrozsáhlejší administrativu co se EU týče. Kolegium komisařů zasedá každý týden. Je rozdělena na generální ředitelství, z nichž

každá spravuje jednu z oblastí. Pod komisi také spadají i agendy či služby jako například Evropský statistický úřad, Výzkumné centrum, ale i například Překladačské centrum pro instituce EU či právní služby.

K jejím hlavním aktivitám patří:

- Navrhování a rozvoj politiky a legislativy.
- Exekutivní funkce.
- Dozor nad dodržováním smluv ES smluvními partnery a práva EU členskými státy.
- Reprezentace unie navenek a vyjednávání.
- Funkce prostředníka při hledání kompromisů mezi různými zájmy.

2.5.4 Evropský parlament (EP)

Podobně jako národní parlamenty může projevat svůj vliv třemi základními způsoby:

- Prostřednictvím vlivu na legislativní proces.
- Prostřednictvím rozpočtu EU
- A prostřednictvím kontroly a dozoru nad exekutivou.

Poslanci do EP jsou voleni přímou volbou v jednotlivých členských státech každých pět let. O počtu poslanců rozhoduje ER jednomyslným rozhodnutím a v tuto chvíli má 751 poslanců. Poslanci nejsou organizováni podle států, ale podle politických seskupení. EP vykonává dohled a kontrolu nad exekutivou EU. Dále pak schvaluje členy a předsedu Komise ES a komisi i rozpouští. Je dále vnitřně organizován formou dvaceti stálých výborů, z nichž každý spravuje určitou oblast. Výbory především projednávají návrhy Komise ES. V čele Evropského parlamentu stojí předsednictvo s předsedou. Sídlo EP je Štrasburk, ale parlament také pracuje v Bruselu a Lucembursku.

2.5.5 Evropská investiční banka

Její hlavním cílem je poskytování financí na projekty, jimiž jsou realizovány cíle EU. Především se jedná o projekty zaměřené na boj s nezaměstnaností, zvětšování růstu a tlumení změn klimatu. Až 90 % jejího finančního závazku tvoří úvěry, které jsou poskytovány klientům všech velikostí a pomáhají přilákat další investory.

Členské země si volí jednoho svého zástupce a taktéž i Evropská komise. Sídlo je momentálně v Lucembursku.

2.6 Klasifikace (NUTS) [6] [7]

Nomenclature of Units for Territorial Statistics (NUTS) v překladu Nomenklatura územních statistických jednotek byla vymyšlena pro získávání srovnatelných dat v rámci celé EU. Jejím cílem je shromažďovat, zpracovávat a sladovat regionální statistiky od všech členských států. Dále je pak nápomocná při vymezení regionální politiky a sociálně ekonomické analýze regionů.

V ČR je používána klasifikace CZ-NUTS a podle tohoto rozdělení se poskytují údaje Evropské unii o čerpání prostředků ze strukturálních fondů.

Úrovně územních jednotek klasifikace pro ČR:

NUTS 0 – Česká republika

NUTS 1 – území celé České republiky

NUTS 2 – sdružené kraje, tzv. regiony soudržnosti

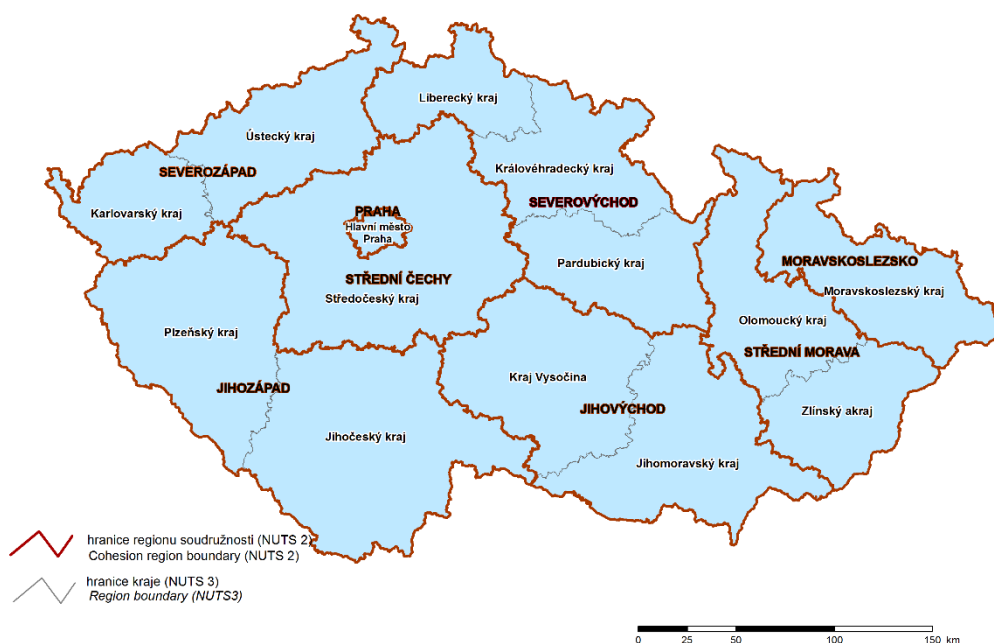
NUTS 3 – kraje

Dále je pak ČR rozdělena systémem místní správní jednotka (LAU), který slouží pro potřeby regionální statistiky. Rozdělení na okresy a obce dříve spadalo pod NUTS, ale v roce 2008 byla vytvořena tato samostatná struktura.

LAU 1 (Dříve NUTS 4) – okresy

LAU 2 (Dříve NUTS 5) – obce

Regiony soudružnosti (NUTS2) a kraje (NUTS 3) České republiky
Cohesion Regions (NUTS 2) and Regions (NUTS3) in the Czech Republic

Obr. 1 Mapa regionů podle klasifikace NUTS [7]

3 Strukturální politika evropské unie

Strukturální politika EU je politika zaměřující se na podporu méně rozvinutých států uvnitř EU. Tato pomoc čerpá ze zdrojů EU, a to hlavně od těch vyspělejších států. Jejich čerpání je svázáno pravidly snažící se vyloučit zneužívání financí ve prospěch soukromého sektoru.

3.1 Podstata strukturální politiky [8] [9] [10] [11]

Smysl strukturální politiky je ve vyrovnání nerovností mezi členskými státy EU a tím zlepšení životní a ekonomické úrovně v jednotlivých regionech členských států. Strukturální politika je v průběhu času pozměňována tak, aby držela krok s aktuálními potřebami a hrozbami. Například hrozbami ekologickými, jako je zhoršování se ovzduší, vymírání živočišné říše a s tím i související klimatické změny. Hrozbami ekonomickými především pak s rostoucí nezaměstnaností, rizikem chudoby a možným sociálním vyloučením. Se všemi těmito dynamickými změnami se musí i politika EU měnit, a ještě lépe jim předcházet.

Strukturální politika se však nesnaží stáhnout vyspělejší regiony na úroveň těch méně vyspělých, ale zejména se snaží zmenšit nebo úplně smazat překážky, které brání slabším regionům v jejich rozvoji. Tato snaha nepřímo pomáhá i zmíněným vyspělejšími regionům obzvláště zmírnění politického napětí v Evropě a tím udržování míru. Tento systém prostřednictvím přístupu orientovaným na konkrétní místo, řeší problémy co nejvíce „na míru“ a tím vytváří nejeftivnější a nejlevnější řešení problémů.

Nejhůře, co se týče vyspělosti, nám vychází především regiony z bývalého východního bloku, a to zejména státy jako je Bulharsko, Rumunsko, Maďarsko ale také i jeden zámořský francouzský region. Na opačném spektru můžeme hledat především menší regiony, nacházející se okolo západních metropolí, jako například Londýna, Lucemburska, Belgie, Hamburku atd. Jako ukazatel pro vyspělost jednotlivých regionů se dříve bralo hrubý domácí produkt (HDP) na obyvatele a dnes je používáno komplexnější hodnocení.

3.2 Vznik a vývoj regionální politiky EU

Z počátku EHS nevěnovalo velkou pozornost strukturální politice a však jednotlivé články smluv její budoucí rozvoj naznačovaly. Z těchto smluv vyplývalo, že Společenství přenechávalo strukturální politiku hlavně národním politikám. V roce 1968 bylo založeno Generální ředitelství Evropské komise pro regionální politiku a následující rok byla stanovena priorita dalšího integračního procesu Hospodářské a měnové unie, což vedlo společně se zavedením společné měny i k rozvoji strukturální politiky.

3.3 Etapy vývoje strukturální politiky [8] [9] [12]

Vývoj strukturální politiky můžeme rozdělit do pěti etap, které jsou rozděleny podle průběhu a tempa ekonomické integrace Společenství.

3.3.1 První etapa 1958-1974

Toto období je vymezené založením Evropským společenství (ES) v roce 1958 a vznikem Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF), který je do dnešní doby největším fondem na podporu strukturální politiky. V této době nebyla tato politika největším problémem, který by musela Evropa řešit, a i proto byla značně opomíjena. Například se potýkala s problémy, které byly spojeny s negativními důsledky v regionech, především z důvodu útlumu těžební činnosti a těžkého průmyslu. Členské státy si strukturální politiku řešily autonomně a od EHS jim byla poskytována pomoc především ve formě národní finanční podpory. Založení generálního ředitelství Evropské komise pro regionální politiku, které se uskutečnilo až po necelých deseti letech vzniku EHS, nám názorně ukazuje, jak vedlejší problém to v této době byl.

3.3.2 Druhá etapa 1975-1988

Toto období začíná vznikem ERDF a končí v roce 1988, neboť následující rok začíná programové období strukturální politiky ES. Předchází mu Jednotný evropský akt (SEA), který ve strukturální politice představoval výraznou roli. Díky SEA se poprvé zavedla specifická právní klasifikace k pojmu „ekonomická a sociální koheze“.

„K podpoře celkového harmonického vývoje Společenství rozvíjí a uskutečňuje aktivity vedoucí k posilování své ekonomické a sociální soudržnosti.

Společenství se zaměřuje zvláště na zmenšování nerovnoměrností mezi různými regiony a zaostalosti regionů, jimž se dostává nejmenší podpory.“ (čl. 130 A) [9]

Odpovědnost za výše citovaného cíle mají nejen členské státy, ale i samo Společenství prostřednictvím strukturálních fondů, Evropské investiční banky a ostatními finančními prostředky.

„Evropský fond regionálního rozvoje je určen k tomu, aby pomohl napravit hlavní regionální nerovnováhy ve Společenství prostřednictvím strukturálních změn v regionech, jejichž rozvoj zaostává, a pomocí konverze upadajících průmyslových regionů.“ (čl. 130 C) [12]

Jako hlavním nástroj pro plnění těchto cílů byl zvolen ERDF, který pro představu v tomto období představoval necelých 5 % rozpočtu ES a v současné době dosahuje kolem 20 % objemu rozpočtu EU.

S postupným rozšiřování ES v 80. letech byl kladen i větší důraz na strukturální politiku na úrovni Společenství. ERDF se ze začátku zaměřoval hlavně na řešení důsledků průmyslové restrukturalizace, a to ve výši až 50 % nákladů těchto projektů. Zvyšování se objemu prostředků na tyto projekty se zasloužilo o vytvoření vlastní regionální politiky ES. S orientací na řešení důsledků změn v ekonomických strukturách se začíná rozvíjet i spolupráce mezi přeshraničními regiony. Účinnost těchto nástrojů vedla k postupné snaze integrovat pravidla a stanovit pro ně nový rámec. Spolu s vytvořením jednotného trhu se formovala i skutečná strukturální politika, jejímž cílem byla koheze. Rozdíly mezi jednotlivými regiony přirozeně vedly k zaměření se na podporu těch méně rozvinutých regionů.

V roce 1985 byla zveřejněna Bílá kniha k nutnosti dokončení společného trhu do roku 1992. Následně po tom, roku 1987 byla Evropskou komisí předložena EP a Radě ES návrh na reformu finančního systému. Tento návrh byl pojmenován „Udělat z jednotného aktu SEA úspěch: nový cíl pro Evropu“ a obsahoval návrh zavést pravidla pro zlepšení rozpočtových postupů a disciplín. Návrh byl obsahem balíčku nazývaným Delorsův plán I., podle tehdejšího předsedy Evropské komise Jacquese Delorse. Tento návrh vedl k víceleté perspektivě a rozpočtových prioritách ES a zároveň vznikla praxe dohod mezi EP, Radou ES a Evropskou komisí.

V tomto období vznikly ve strukturální politice tyto principy, jež jsou stále základem i v dnešní době:

- *„soustředění na omezený počet cílů při současně prioritní orientaci na nejméně rozvinuté regiony;*
- *víceleté plánování (v prvním období pětileté, ve druhém šestileté, počínaje rokem 2000 sedmileté), založené na analýze, strategickém plánování a vyhodnocování;*
- *dodatečné ověření, že členské země respektují zásadu doplňkovosti (adicionality), tedy že nenahrazují národní výdaje výdaji ES;*
- *partnerství a navrhování a implementaci programů při zahrnování relevantních aktérů a nevládních organizací; tím by měl být stanoven zodpovědný subjekt na úrovni programu i projektů a vytvořeny podmínky pro transparentnost procesu“*
[8, str 41]

3.3.3 Třetí etapa 1989-1999

Je ohraničena začátkem programovacího období strukturální politiky a z druhé strany rozšiřováním společenství na východní stranu Evropy. Třetí etapa byla především praktikováním reform, která byly v předchozím období navrženy, avšak toto období si pro zpřehlednění rozdělíme na dva kratší časové úseky.

Období 1989-1993

Pět hlavních cílů, kterých se strukturální politika v těchto letech snažila docílit:

Cíl 1. Podpora rozvoje a strukturálních změn v regionech, jejichž rozvoj zaostává

Cíl 2. Změny v regionech vážně ovlivněných průmyslovým poklesem

Cíl 3. Boj s dlouhodobou nezaměstnaností

Cíl 4. Uspříchlání integrace mladých lidí

Cíl 5.(a) Urychlání změn zemědělských struktur

Cíl 5.(b) Podpora rozvoje venkovských oblastí

Cíl 1. byl pokryt všemi dostupnými fondy a celkově byl mezi ostatními cíli nejobemnější. Největší finanční podpora v rámci tohoto cíle putovala do Španělska, dále pak do Itálie, Portugalska, Řecka a Irska. Celkově bylo přerozděleno 8,45 mld. EUR. Investice byly zaměřeny na rozvoj infrastruktury, životního prostředí a také podpory lidských zdrojů. Rok 1990 přinesl do ES relativně velké území a počet obyvatel, díky sjednocení Německa a vstupu nových států.

Cíl 2. představoval největší příjem finanční podpory pro Velkou Británii, Španělskem a Francií. Celkově tak představoval 9 % celkových strukturálních prostředků neboli 6,1 mld. eur. S výjimkou zemí, které spadaly pod Cíl 1. se ostatní členské země alespoň částečně podílely na podpoře Cíle 2. Tyto prostředky byly vynaloženy na podporu výrobních aktivit v malých a středních podnicích, zlepšení životního prostředí, především v místech bývalých industriálních zón a areálů a taktéž pro rozvoj lidských zdrojů.

Cíl 3. a 4. oba byly zaměřeny na politiku zaměstnanosti. V tomto období bylo o jejich pravidlech přerozdělování rozhodováno na úrovni národních členských států. V součtu pak tvořil objem těchto cílů 6,67 mld. Evropské měnové jednotky (ECU), což bylo 10 % celkových strukturálních prostředků. Na této finanční podobě se nejvíce podílela Velká Británie a Německo. V roli příjemců byly všechny ostatní státy, s výjimkou Řecka, Irska a Portugalska, jejichž projekty sociální podpory byly zahrnuty v cíli 1.

Cíl 5. představoval 9,2 % celkových strukturálních prostředků neboli 6,3 mld ECU. Nejvíce z těchto zdrojů čerpala Francie, následovaná Německem a Itálií. Cíl 5(a) nebylo určeno žádné územní zaměření, ale u 5(b) byly prostředky alokovány do regionů, v nichž v té době žilo 5 % obyvatel ES. Cíl 5(a) byl zaměřen na projekty zaměřující se na výrobní oblasti a u cíle 5(b) šlo hlavně o podporu nových ekonomických aktivit na venkově, infrastrukturu, lidských zdrojů a životního prostředí.

Koordinační nařízení, které bylo nařízením Evropské hospodářské rady z června 1988 nařizovalo všem členským státům vytvořit pro každý z cílů regionální plán rozvoje, nebo národní plán s ohledem na to, o jaký cíl se jednalo. Evropská komise dále přijala Rámec podpory společenství a zároveň nařízením stanovilo, že podpora projektů bude ve výši až 75 % pro Cíl 1. a pro všechno ostatní 50 %.

Oproti předchozí době, ve které byla praxe taková, že byly vybírány každoročně projekty na úrovni členských států, můžeme o období 1989-1993 hovořit jako o skutečném víceletém, strategickém plánu. Výsledná spolupráce regionů i z jiných státních útvarů vedla k zvýšení kvality výběru podporovaných projektů.

Celkově v tomto období zažilo největší podporu Španělsko, Itálie, Portugalsko a Řecko. Tyto čtyři země z tohoto strukturálního programu čerpaly až 65 % financí z celkového objemu.

Období 1994-1999

První změna oproti předchozímu období byla prodloužení z pěti na šest let. Další změna, kterou můžeme považovat za nejdůležitější byla Smlouva o Evropské unii, jež s revidovanou Smlouvou o Evropských společenstvích vstoupila v platnost 1. listopadu 1993.

Smlouva o Evropské unii neboli Maastrichtská smlouva o Evropské unii stanovila sociální a ekonomickou kohezi jako jednu z nejdůležitějších priorit pro rozvoj Společenství. To vedlo k vytvoření strukturálního fondu, kterým členské státy mohly pomoci méně rozvinutým zemím vstoupit do Evropské měnové unie (EMU), která byla krokem dopředu k vytvoření Jednotného vnitřního trhu. Státy, kterým byla poskytnuta největší pomoc bylo Španělsko, Řecko, Portugalsko a Irsko.

Ekonomická koheze byla jako pojem zavedena Jednotným evropským aktem a s počátkem Smlouvy o Evropské unii se řadí jako jeden ze tří pilířů ES zároveň s Jednotným vnitřním trhem a Hospodářskou a měnovou unií. Se strukturální politikou vznikl i Výbor regionů a byla posílena decentralizace.

Až na nově přidaný 6. cíl zůstaly všechny ostatní v zásadě identické.

Cíl 6. pojednával o rozvoji a strukturální změně regionů s mimořádně nízkou hustotou zalidnění, a to nižší než 8 obyvatel na km². Tento cíl byl dodán z důvodu

vstupu Finska a Švédska s podobnými regiony do EU. Tyto dvě země v rámci tohoto cíle čerpaly 697 mil. ECU, což bylo 0,4 % celkové částky určené na kohezi.

V dubnu 1997 bylo uspořádáno první Kohezní fórum, na kterém byla představena Zpráva o ekonomické a sociální kohezi, která přinesla první oficiální odhady dopadu strukturální politiky spolu s národními regionálními politikami na vyrovnání nerovností mezi regiony. Kohezní fóra se tak stala pravidelnou základnou pro debatu a výměnu zkušeností se strukturální problematikou.

3.3.4 Čtvrtá etapa 2000-2013

Tato doba se nese v duchu rozšiřování hranic EU, a to hlavně jižním a východním směrem. Již od 90. let byla EU připravována na tento okamžik a toto období si rozebereme ve dvou časových úsecích 2000-2006 a 2007-2013, které můžeme chápat jako nové programové období. Oba tyto úseky mají společné již zmíněné rozšiřování a zároveň i zjednodušování strukturální politiky, což přirozeně vedlo k redukci počtu stanovených cílů.

Období 2000-2006

Již v roce 1997 Evropská komise představila dokument Agenda 2000, jež připravoval EU na její rozvoj a politiku. Na berlínském summitu v roce 1999 byl následně schválen, a i proto je také nazýván berlínským procesem. O tento dokument se následně opíral o výsledný legislativní balíček pro toto období. Agenda 2000 současně zahrnuje reformu strukturální politiky, především posílením koncentrace fondů na vymezené cíle, vyjasnění zodpovědnosti a simplifikaci procesů.

Na summitu v březnu 2000 v Lisabonu byla přijata tzv. Lisabonská strategie, která je zaměřena na vytváření nových pracovních míst a rovněž pomohla strukturální politice se zaměřit na podporu růstových a rozvojových aktivit.

Obecné nařízení, které nahrazuje Koordinační nařízení a z části i Implementační nařízení bylo zavedeno v období 2000-2006 a s ním i nařízení o pěti fondech. Další výraznou změnou strukturální politiky bylo zavedení společné měny v roce 1999 a posléze i v hotovostní podobě v roce 2002.

Tři výzvy pro období 2000-2006 v rámci strukturální politiky:

1. **Hospodářská soutěž**, na kterou se začal klást větší důraz. Spolu s ní se začal více liberalizovat obchod, díky čemuž se firmy koncentrovaly, tam kde jim byly nabídnuty lepší podmínky a tím si mohly zlepšit konkurenceschopnost ve svém odvětví. To znamenalo pro regiony vytvoření příznivějšího podnikatelského prostředí.

2. **Informační společnost** spolu s technologickou revolucí umožnila bez ohledu na vzdálenost přístup k potřebným informacím. To učinilo firmy a společnosti mnohem více flexibilními a výrazně to pomohlo k rychlému rozvoji ve všech různých oborech.
3. **Rozšíření EU** znamenalo i připojení států, jejichž regiony byly oproti tehdejší 15 členským zemím a jejich regionům na menší sociální a ekonomické úrovni. Tento fakt vedl k přeformulování strukturální politiky.

S vyšším objemem peněz, který byl poskytnut regionům na jejich rozvoj přicházela na řadu i zodpovědnost, aby tyto zdroje byly vhodně a hospodářsky využity. Poskytnutá pomoc v tomto období, nejen že pomohla regionům na východu Evropy, zároveň se mezi nimi a západem výrazně zvýšila spolupráce a dobré vztahy.

Regionální politika po přijetí zemí střední a východní Evropy musela přehodnotit svůj koncept ve třech bodech:

1. *„Mezera v úrovních rozvoje se dále podstatně rozšířila. Zatímco rozloha a počet obyvatel EU se zvýšily přibližně o jednu třetinu, HDP rozšířené EU vzrostl přibližně o jen 5 % (nyní, po přibližně deseti letech členství, stoupl tento podíl na cca 10 %). Současně se z pohledu rozdílů dosažené úrovně rozvoje objevila „nová kategorie“ členské země, jejichž HDP na obyvatele byl menší než 40 % průměru EU (Česká republika – naštěstí – do této skupiny nepatřila).*
2. *Rovněž politické těžiště (míněno těžiště strukturální a kohezní politiky) se výrazně posunulo východním směrem; jižní země EU, jež dosud nejvíce získávaly ze strukturálních operací, velmi zajímala podoba kohezní politiky po rozšíření.*
3. *Východní rozšíření EU nemělo vést k zastínění celé řady nerovností v dosavadních členských státech EU a k jejich zlehčování.“*
[8, str 52]

Tyto tři body obhájily existenci strukturální politiky a také potřebu stanovení jejich nástrojů. Evropská integrace stojí na tom, že země, které jsou nyní v lepším ekonomickém postavení pomáhají těm méně vyspělým s tím, že v budoucnu se právě jim od těchto momentálně méně vyspělých členům může dostavit pomoc. Jelikož se jedná o dlouhodobý projekt, tak mezi regiony vznikají ekonomické vazby a jsou uskutečňovány společné zájmy.

Co se týče zjednodušování strukturální politiky v tomto období, tak výsledek se dostavil v redukci cílů z původních šesti na tři.

Cíl 1. Podpora rozvoje zaostávajících regionů: se týká podpory rozvoje a strukturálních změn regionů s malým růstem rozvoje. Šlo především o regiony zařazené do NUTS 2, které nedosáhly v období 1994-1996 průměrného HDP na obyvatele 75 % průměru EU. Do tohoto cíle spadaly obzvláště odlehlé regiony a regiony s nízkou hustotou zalidnění. Pro ty, které již nedostaly souhlas získat

podporu v rámci Cíle 1. byl připraven tzv. phasing-out program v rámci kterého jim byla poskytnuta dočasná pomoc.

Cíl 2. Podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací: zahrnovala podporu ekonomické a sociální přeměny oblastí, které měly problémy se strukturálními nesnázemi. Byly vymezeny čtyři typy regionů. Ve zkratce, první typ utvářely průmyslové regiony s vysokou nezaměstnaností. Druhý zemědělské regiony buď s nízkou mírou zalidnění, vysokým poměrem ekonomicky aktivních obyvatel v zemědělství, s vysokou mírou nezaměstnanosti anebo úbytkem počtu obyvatel. Třetí městské regiony s dlouhodobou nezaměstnaností, vysokou mírou chudoby, kritickým stavem životního prostředí, vysokou kriminalitou anebo nízkou mírou vzdělání. Posledním čtvrtým typem byly regiony závislé na rybnářství.

Cíl 3. Podpora politiky zaměstnanosti a vzdělání: znamenala odpověď na tehdejší nezaměstnanost a věnovala se úpravě a modernizaci politiky a systémů vzdělání a výcviku. Podpora byla dostupná pro všechny regiony s výjimkou těch, které spadaly do Cíle 1.

Strukturální politika dále vykazovala činnost **Komunitárních iniciativ**, a to v objemu mírně přesahujícím 5 % objemu strukturálních prostředků:

- „*Iniciativa INTERREG představovala nadnárodní, přeshraniční a meziregionální program spolupráce, zaměřený na podporu harmonického vývoje a prostorového plánování v Evropě (financovaná z ERDF).*
- *Iniciativa URBAN byla zaměřena na podporu ekonomické a sociální konverze měst a městských oblastí, které byly postiženy krizí, s cílem podpory trvale udržitelného rozvoje měst (financovaná z ERDF).*
- *Iniciativa LEADER+ se soustředila na podporu místních iniciativ v rámci místních akčních skupin, zaměřených na rozvoj venkova (zdrojem byla podpůrná sekce EAGGF.“*

[8, str 65]

Postupem času se zveřejnily další dvě Kohezní zprávy, a to v roce 2001 a 2005. Ta z roku 2001 shrnovala předchozí období, zatím co ta z roku 2005 byla soustředěna na to budoucí.

Období mezi lety 2000 a 2006 přineslo zřejmé posílení spolupráce mezi Evropskou komisí a členskými zeměmi, dále se zjednodušilo a urychlilo řízení operačních programů. Strukturální politika se dočkala navýšení prostředků, a to celkově až na 234,7 mld. EUR. Na druhou stranu zůstávala na jedné třetině celkového objemu rozpočtu EU neboli podobně jako v předchozích obdobích.

Období 2007-2013

V programovacím období 2007-2013 se nadále respektovala Lisabonská strategie, zvláště pak její revidovaná verze z roku 2005. To posunulo strukturální politiku v podpoře růstu, inovací a vytváření pracovních míst na základě

prokázání návratnosti vynaložených prostředků. Toto období se nese v duchu podpory nejméně rozvinutých regionů což dokazuje to, že na tyto regiony šlo až 81 % z celkového objemu prostředků jdoucích na strukturální politiku.

Na toto období byly stanoveny cíle:

„Cíl 1. Konvergence: v jeho rámci má dojít k urychlení reálného konvergenčního procesu v případě nejméně rozvinutých členských států a regionů, jejichž HDP na obyvatele je nižší než 75 % průměru EU.

Cíl 2. Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost: týká se všech ostatních regionů, které nespadají pod Cíl Konvergence; zaměřen na posílení konkurenceschopnosti a přitažlivosti regionů a zaměstnanost

Cíl 3. Evropská územní spolupráce: navazuje na předchozí iniciativu INTERREG a podporuje přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráci.“
[4, str 68]

Nadále se po vzoru předchozího období zjednodušovaly administrativní postupy. Dá se říci, že se také vrátila členským zemím řada konkrétních pravomocí a zodpovědnosti, což byla otázka především konkrétních pravidel pro určení způsobilosti v rámci obecně platných mantinelů.

V EU se také připravovalo na možné další rozšiřování hranic a pro budoucí kandidáty byl připraven Nástroj pro předvstupní pomoc.

V období 2007-2013 byla publikována čtvrtá a pátá Kohezní zpráva. První z nich byla vydána hned v roce 2007 a s ní přišly diskuze nad obsahem nového období začínajícího roku 2014. Ta druhá pak již s ucelenou vizí byla představena na Kohezním fóru v roce 2011.

Souhrnem toto období napomohlo svojí strukturální politikou velkou mírou střední a východní Evropě s jejím rozvojem. Největším příjemce se stalo Polsko, do kterého bylo alokováno až 20 % z celkového rozpočtu na strukturální politiku, což představovalo více než součet dalších dvou zemí (Španělska a Itálie).

3.3.5 Pátá etapa 2017-2020

Po zkušenostech z předchozích období je toto zaměřeno obzvláště na výkonnost, úspornost a efektivitu. V minulém období byla EU znatelně zasažena ekonomickou krizí a je zajímavé, že v té době byla strukturální politika, na toto období ohrožena. Ze stejných důvodů se také řešila otázka množství prostředků jdoucích na strukturální politiku a stanovování podmínek pro jejich využívání. I přes tyto hrozby se z velké části strukturální politika z období 2000-2013 zachovala.

Do tohoto období se vrátila podpora rozvoje venkova a společné námořní a rybářské politiky. Také byly zredukovány cíle na pouhé dva:

Cíl 1. Investice pro růst a zaměstnanost

Cíl 2. Evropská územní spolupráce

Přidala se další kategorie regionů v součtu jsou tedy tyto tři:

- **Méně rozvinuté regiony**, HDP nižší než 75 % průměru EU
- **Přechodné regiony**, HDP mezi 75-90 % průměru EU
- **Více rozvinuté regiony**, HDP vyšší než 90 % průměru EU

Novou změnou pro toto období je stanovení výkonnostního rámce neboli stanovení jasně měřitelných milníků a cílů pro podporované projekty. U každého projektu bude stanoven alespoň jeden indikátor výstupu spolu s finančním ukazatelem. Budou probíhat pravidelné kontroly pokroku, a to prostřednictvím ministerstva pro místní rozvoj a řídicími orgány.

Předběžné podmínky pro čerpání dotací hrají výraznou roli v čerpání dotací, neboť pokud Evropská komise vyhodnotí, že jejich splnění není dostatečné, může být financování pozastaveno nebo i zrušeno. Rozdělit je můžeme do dvou hlavních kategorií, a to obecné a tematické. Tematické jsou specifické pro jednotlivé projekty a obecné si můžeme stanovit v těchto bodech:

- Nediskriminace
- Rovné příležitosti
- Zdravotně postižení
- Veřejné zakázky
- Veřejná podpora
- Posuzování vlivů záměrů na životní prostředí EIA/SEA
- Statistické ukazatele

Další novinkou je jednotné metrické měření vycházející z Dohody o partnerství a mělo by přinést jednotné podmínky skrze celý systém a zkvalitnit a zefektivnit čerpání fondů. Také se zavedlo jednotné monitorovací prostředí, a to by mělo vést k zjednodušení administrativy, předkládání projektových žádostí a jejich řešení v mnohem větší části na online platformě.

Hodnocení tohoto období bude možné až po jeho uplynutí, ale momentálně se zdá, že jeho tendence zjednodušovat administrativní procesy je vedena správným směrem.

3.4 Evropské strukturální a investiční fondy (ESIF)

[4] [8] [9] [13]

Fondy spravované Evropskou komisí a členskými státy, které jsou v souladu s cíli strategie Evropa 2020.

3.4.1 Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR/ERDF)

Důležitý milník přichází v roce 1975 s vytvořením ERDF, který se z počátku věnoval investicím do malých podniků a postupem času se z něho stal fond s největším objemem peněz ze všech strukturálních fondů. Fond byl podporován obzvláště Velkou Británií, Dánskem, Irskem a Itálií, kteří patřili do tzv. kohezní koalice, ve které existovaly velké regionální diference. Tím vznikl základ pro soustřeďování a poté přerozdělování prostředků ve prospěch slabších regionů. ERDF financuje hlavně „tvrdé“ projekty, které pomáhají srovnávat regionální nerovnosti. Sice mívají jen malý vliv na úroveň evropskou, ale zaměřují se na tu národní. Nejvíce peněz putuje do zlepšování infrastruktury a do výroby, čímž vznikají nová pracovní místa, ale důraz je kladen i na turistický ruch, ekologii atd.

3.4.2 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV/EAFRD)

EAFRD patří od roku 2014 mezi ESIF a pomáhá venkovu s jeho zvýšením konkurenceschopnosti v zemědělství, lesnictví a potravinářství. Konkrétní věci, které se EAFRD snaží podporovat je například multifunkční zemědělství, jež se orientuje na využití nepotravinářské zemědělské produkce. Dále také na podporu malých a středních podniků, ale také i na rozvoj turistického ruchu, což má mít za následek posílení ekonomických struktur. Podporuje i ochranu životního prostředí a využívání obnovitelných zdrojů za účelem uchování přírodního dědictví a současně zlepšení kvality života na venkově.

3.4.3 Evropský námořní a rybářský fond (ENRF/EMFF)

Je pokračovatelem Evropského rybářského fondu z programového období 2007-2013. Jeho cílem je podpora udržitelného rybolovu a akvakultury, jako je například budování nových rybníků a udržování těch již vybudovaných. Také pomáhá ke zlepšení kvality života v pobřežních oblastech tak, aby se mohl rybolov dále rozvíjet a tvořit tak kvalitní základ evropské ekonomiky. Cílem je zlepšení prostředí pro mořský i vnitrozemský rybolov.

3.4.4 Evropský sociální fond (ESF)

Byl založen v roce 1957 za účelem snižování nezaměstnanosti a zlepšení fungování trhu práce. Aktivně podporuje zaměstnanost, začleňování dlouhodobě nezaměstnaných jedinců nebo pomáhá rizikovým skupinám obyvatel. Cílí na rozvoj projektů, které jsou orientovány spíše na dlouhodobé řešení problémů než na ty krátkodobé. Příkladem můžou být projekty, které kladou důraz na vzdělávání a školení lidí tak, aby se v budoucnu dokázali postarat sami o sebe.

3.4.5 Fond soudržnosti (FS/CF)

Byl založen v roce 1993 a je taktéž znám jako Kohezní fond. Je určen na podporu velkých projektů zejména těch, které se týkají ochrany životního prostředí, rozvoje infrastruktury a energetické účinnosti s využitím obnovitelných zdrojů energie. Státy můžou požádat o podporu z CF v případě, že jejich hrubý národní produkt nepřekračuje 90 % průměru EU a mají sestavený konvergenční program, což je program vedoucí ke splnění podmínek hospodářského sblížení.

4 Strukturální politika České republiky

Následující kapitola mapuje strukturální politiku v České republice. V první části se jí věnuje před vstupem do EU a následně i po vstupu. Další kapitoly ji rozdělují do několika období, která jsou určena podle programového období strukturální politiky.

4.1 Regionální politika před vstupem do EU [14]

Po politické změně v roce 1989, která vedla k pádu bývalého režimu, se politika České republiky výrazně nezaměřovala na regionální (strukturální) politiku, to se však změnilo v roce 1990, kdy vznikl dokument „Zásady zákona ČNR o regionální politice“. Ten bral regionální politiku tak, že by měla docílit rovnoměrného rozvoje v regionech. Tento pokus se nevydařil, a to především kvůli nezasahování do pravomocí obcí nebo jiných orgánů. Vláda si předsevzala za cíl do roku 1992 předložit zákon o regionální politice, ale i tento pokus se nakonec neuskutečnil.

V roce 1992 se na druhou stranu probírala podpora malých a středních podniků, které se nacházely v hospodářsky postižených regionech. To vedlo též rok ke schválení „Zásad regionální politiky vlády ČR“, což bylo navázání na zákon o státní podpoře malých a středních podniků. Dohromady tak podporovaly efektivní fungování trhu se zohledněním regionálního rozměru. Regionální politika měla místo přerozdělování zdrojů mezi jednotlivými regiony podpořit podnikání a výstavbu infrastruktury a tím povzbudit ekonomiku regionů.

V roce 1996 začalo zacílení na regionální politiku, a to zásluhou možného budoucího vstupu ČR do EU. To vedlo k založení Ministerstva pro místní rozvoj, schválení 14 krajů a k posílení regionálních odborů na okresních úřadech. Mezuregionální nerovnosti v socioekonomickém rozvoji se začaly prohlubovat především v regionech, jako bylo například Ostravsko nebo Ústecko.

Rok 1998 přinesl výraznou změnu pro českou regionální politiku, a to aktualizováním Zásad regionální politiky ČR. Tímto byla regionální politika definovaná jako koncepční a výkonná činnost státu a regionálních orgánů. V rámci této změny byly stanoveny tři nové cíle:

Cíl 1. Přispívat k harmonickému a vyváženému rozvoji jednotlivých regionů.

Cíl 2. Snižovat rozdíly mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů.

Cíl 3. Podporovat hospodářský a sociální rozvoj jednotlivých regionů.

Pro období 2000-2006 se začal připravovat Národní rozvojový plán, který si EU stanovila jako podmínku pro udělení předvstupní pomoci ČR.

V roce 2000 byl schválen zákon o podpoře regionálního rozvoje. V něm se určily pojmy, jako například region, nebo se také stanovily podmínky pro poskytování

podpory regionálního rozvoje. Dále pak určil působnost správních úřadů, krajů a obcí. Celým tímto zákonem se ČR přiblížila legislativní úpravě regionální politiky ve strukturách EU. Tentýž rok byl přijat i zákon o investičních podmínkách, který tyto podmínky rozdělil a následně i definoval.

Zbývajících pár let před vstupem do EU vrcholily přípravy na tuto zvratovou událost. V roce 2001 se začala utvářet zastupitelstva krajů a dokončilo se utváření územních celků. V roce 2002 se určily regionální rady, které měly ve své kompetenci programování a zavádění regionálních rozvojových programů.

4.2 Regionální politika ČR jako součást EU [14] [15]

V roce 2004, kdy ČR vstoupila do EU se hned zapojila do politiky hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Tato politika má za cíl především snižování rozdílů regionů. Zaměřuje se na rozvoj zaostalých regionů, restrukturalizaci bývalých průmyslových oblastí a podporu venkovských oblastí, kde je zemědělství na ústupu. Pro plnění těchto cílů byly využívány různé rozvojové nástroje, které se v sedmiletých programovacích obdobích EU lišily, ale byl používán především nástroj finanční.

EU měla přichystané předvstupní nástroje pro kandidátské země, které měly za úkol podpořit příslušné politické a hospodářské změny a zpříjemnit harmonizaci nové legislativy EU s legislativou ČR. Tuto funkci plnily, až do doby vstupu do EU, poté už jenom doběhlo čerpání z jednotlivých fondů.

Nástroje uplatněné na ČR:

Program Phare: finanční podpora projektů, jejichž náplň byla narovnaní rozdílů v oblastech technické vybavenosti příhraničních obcí, propagování místních exportérů v zahraničí nebo studijní pobyty učitelů v cizině.

Program ISPA: podporoval velké projekty se zaměřením na životní prostředí a dopravu. Následně byl nahrazen fondem soudržnosti.

Program SAPARD: orientovaný na společnou zemědělskou politiku a změny v zemědělských sektorech a na venkově.

Twinningový projekt: sloužící ke spolupráci mezi více zkušenými členskými státy EU a nově přistupujícími zeměmi.

4.3 Programové období 2004-2006 [14] [15] [16] [17]

ČR naskočila do právě probíhajícího programového období 2000-2006 v roce 2004, což ji i samozřejmě umožnilo z něho pobírat finanční pomoc. Dohromady ČR v tomto období vyčerpala ve 13 programech více jak 1,6 mld. eur, tím využila téměř všechny dostupné finance. Díky těmto penězům bylo uskutečněno například více jak 13000 projektů, které přispěly například k vybudování a

rekonstrukci přes 400 km dálnic, vytvoření 46000 pracovních míst nebo rozšíření sítě čistíren odpadních vod.

Pro toto období byly stanoveny tyto cíle (více o těchto cílech v kapitole 3.3.4):

Cíl 1. Podpora rozvoje zaostávajících regionů

Cíl 2. Podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací

Cíl 3. Podpora politiky zaměstnanosti a vzdělání

V praxi byly tyto cíle uplatňovány tak, že všechny projekty mimo Hlavní město Praha spadaly pod cíl 1., vzhledem k tomu že Hlavní město Praha jako jediný region v ČR nesplňoval zařazení mezi rozvojově zaostalé regiony (vysoké HDP na obyvatele). Projekty, které se realizovaly na území Hlavního města Prahy, byly zařazeny buď do cíle 2. nebo cíle 3. v závislosti na svém zaměření.

4.3.1 Operační programy pro období 2004-2006

Cíle pro všechny regiony s výjimkou Prahy v období 2004-2006 se provedly v rámci následujících pěti operačních programech:

Společný regionální operační program: operační program zaměřený na aktivitu v rámci obcí a krajů. Vycházející z iniciativy veřejného, neziskového a soukromého sektoru. Hlavní důraz podporovaných projektů na rovnoměrný a udržitelný rozvoj regionů.

Operační program Infrastruktura: zaměřen na výstavbu a renovaci dopravní sítě, jejíž dopad je celostátní a zároveň kladl důraz na snižování ekologického dopadu na životní prostředí (vody, ovzduší, odpady) způsobené právě dopravou.

Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství: určený převážně na podporu rozvoje venkovské zemědělské infrastruktury a přechodu na evropský model. Podpora multifunkčního zemědělství a zlepšení multifunkční role lesů spolu s rozvojem vodního hospodářství.

Operační program Rozvoj lidských zdrojů: cílící na zlepšování úrovně zaměstnanosti, se zaměřením na sociální menšiny. Dále pak rovnost mužů a žen na pracovišti, celoživotní vzdělávání a schopnosti zaměstnanců se v případě nutnosti přizpůsobit novým technologickým a ekonomickým změnám.

Operační program Průmysl a podnikání: podpora podnikatelů pohybujících se na poli českých průmyslových služeb. Převážně pak zvyšování konkurenceschopnosti, výzkum a vývoj a navýšení efektivity využití energie.

Programy pro cíle 2. a 3. týkající se pouze Prahy se nazývaly: **Jednotný programový dokument Pro cíl 2.** a **Jednotný programový dokument pro cíl 3.** Byly zaměřené na odstranění podstatných slabých stránek a vytvoření efektivního trhu práce.

Cíl	Fondy pro ČR	
Podpora rozvoje zaostávajících regionů	1,45 mld €	91,77 %
Podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací	71,3 mil. €	4,51 %
Podpora politiky zaměstnanosti a vzdělání	58,8 mil €	3,72 %
Celkem	1,58 mld €	100 %

Tab.1 - Poskytnuté finance na cíle v období 2004-2006 [16]

4.3.2 Iniciativy společenství

Zaměřené na řešení specifických problémů týkajících se majoritní nebo celé části EU. Doplnovaly nebo nahrazovaly ostatní programy společenství. Jejich rozdělení:

Interreg III: sloužil k podpoře znevýhodněných pohraničních oblastí. Velikost podpory závisela na rozdělení do tří kategorií podle spolupráce.

Equal: měl za úkol řešit nerovnosti a diskriminaci na pracovištích.

Leader+: cílil na rozvoj venkova.

Urban: v jeho oblasti zájmu byla inovace ve městech a městských částí.

4.3.3 Horizontální priority

Prostupují všemi programy a politikami EU a udávaly sféry, na které musel být kladen zřetel při realizaci každého projektu, který byl spolufinancován ze strukturálních fondů.

Čtyři horizontální priority pro období 2000-2006

- Rovné příležitosti
- Životní prostředí
- Informační společnost
- Vyvážený rozvoj regionů

4.4 Programové období 2007-2013 [14] [18]

V programovém období 2007-2013 se podařilo ČR získat z rozpočtu na tuto etapu více jak 26 mld. EUR. Oproti předchozímu období se zachoval počet stanovených cílů, ale jejich specifikace se soustředila na nově vzniklé problémy.

Cíle stanovené pro toto programové období (více o těchto cílech v kapitole 3.3.4):

Cíl 1. Konvergence

Cíl 2. Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Cíl 3. Evropská územní spolupráce

ČR si prostřednictvím Národního strategického referenčního rámce stanovila tři strategické cíle, které byly zároveň v souladu s cíli regionální politiky EU. Všechny tyto záměry byly naplňovány prostřednictvím operačních programů.

4.4.1 Operační programy pro období 2007-2013

Cíle pro všechny regiony s výjimkou Prahy v období 2007-2013 byly provedeny v rámci následujících osmi tematických operačních programů a sedmi regionálních operačních programů:

Tematické operační programy:

„Operační program Podnikání a inovace: *zaměřený na podporu rozvoje podnikatelského prostředí a podporu přenosu výsledků výzkumu a vývoje do podnikatelské praxe.*

Operační program Životní prostředí: *zaměřený na zlepšování kvality životního prostředí a tím i zdraví obyvatelstva.*

Operační program Doprava: *zaměřený na zkvalitnění infrastruktury a vzájemné propojenosti železniční, silniční a říční dopravy v rámci tzv. transevropských dopravních sítí (TEN-T); rozvoj a modernizace pražského metra.*

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost: *zaměřený na zkvalitnění a modernizaci systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání, jejich propojení do komplexního systému celoživotního učení a ke zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji.*

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace: *zaměřený na posilování výzkumného, vývojového a proinovačního potenciálu ČR, a to především prostřednictvím vysokých škol, výzkumných institucí a jejich spolupráce se soukromým sektorem.*

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost: *zaměřený na snižování nezaměstnanosti prostřednictvím aktivní politiky na trhu práce, profesního vzdělávání, dále na začleňování sociálně vyloučených obyvatel zpět do*

společnosti, zvyšování kvality veřejné správy a mezinárodní spolupráci v uvedených oblastech.

Integrovaný operační program: *zaměřený na řešení společných regionálních problémů v oblastech infrastruktury pro veřejnou správu, veřejné služby a územní rozvoj.*

Operační program Technická pomoc“

[14]

Regionální operační programy:

Každý ROP spadá pod svoji vlastní Regionální radu v závislosti na přiřazeném regionu. Jejich smyslem bylo zvýšení konkurenceschopnosti regionů, zrychlení vývoje a zlepšování podmínek pro podnikatele.

ROP NUTS II Severozápad

ROP NUTS II Moravskoslezsko

ROP NUTS II Jihovýchod

ROP NUTS II Severovýchod

ROP NUTS II Střední Morava

ROP NUTS II Jihozápad

ROP NUTS II Střední Čechy

Pro cíl 2., do kterého se opět dostalo pouze Hlavní město Praha, byly připraveny dva operační programy:

Operační program Praha konkurenceschopnost

Operační program Praha adaptabilita

Cíl 3. se snažil o zlepšování vztahů přeshraničních, meziregionálních a nadnárodních, které by přinesly k vyváženému rozvoji EU. Do tohoto cíle, na rozdíl od dvou předchozích, spadaly všechny regiony.

Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko

Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko

Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko

Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko

Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko

Operační program Meziregionální spolupráce (všechny státy EU, Norsko a Švýcarsko)

Operační program Nadnárodní spolupráce (ČR, Rakousko, Polsko, část Německa, Maďarsko, Slovinsko, Slovensko, část Itálie a z nečlenských zemí část Ukrajiny)

Síťový operační program ESPON 2013 (všechny členské státy, Norsko, Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Island, kandidátské státy EU)

Síťový operační program INTERACT II (všechny členské státy)

Cíl	Fondy pro ČR	
Konvergence	25,88 mld. €	96,98 %
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	419,09 mil. €	1,56 %
Evropská územní spolupráce	389,05 mil. €	1,46 %
Celkem	26,69 mld. €	100,00 %

Tab.2 - Poskytnuté finance na cíle v období 200-2013 [18]

4.5 Programové období 2014-2020 [19] [20] [21]

Pro toto období byl pro zvýšení efektivity redukován počet cílů a mírně se snížil i počet operačních programů. Předpokládané zefektivnění vedlo ke snížení celkové alokované částky na 22 mld. EUR pro ČR.

Cíl 1. Investice pro růst a zaměstnanost

Cíl 2. Evropská územní spolupráce

4.5.1 Operační programy pro období 2014-2020

Pro ČR se v rámci operačních programů, jako největší změna jeví jejich redukování. Nově je kladený důraz na společenský přínos projektů a efektivitu investic, které byly dříve zanedbávány na úkor minulého snažení o objemné a rychlé čerpání dotací.

Národní operační podniky:

Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání,

Operační program Zaměstnanost

Operační program Doprava

Operační program Životní prostředí

Integrovaný regionální operační program

Operační program Praha – pól růstu ČR

Operační program Technická pomoc

Operační program Rybářství 2014-2020

Program rozvoje venkova

Programy přeshraniční spolupráce:

Interreg V-A Česká republika – Polsko

Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika

Interreg V-A Rakousko – Česká republika

Program přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS 2014-2020

Program spolupráce Svobodný stát Sasko – Česká republika 2014-2020,

Programy nadnárodní a meziregionální spolupráce:

Program nadárodní spolupráce Interreg CENTRAL EUROPE

Program nadárodní spolupráce Interreg DANUBE

Program meziregionální spolupráce INTERREG EUROPE

Program meziregionální spolupráce ESPON 2020

Program meziregionální spolupráce INTERACT III

Program URBACT III

4.5.2 Dohoda o partnerství

Dohoda o partnerství je hlavní dokument, prostřednictvím kterého se čerpají finanční prostředky ze strukturálních a investičních fondů EU v období 2014-2020. Česká republika mohla čerpat z rozpočtu až 24 mld. EUR. Tento dokument shrnuje současnou socioekonomickou situaci v ČR, dále obsahuje přílohu o naplňování předběžných podmínek, nebo definuje priority a výsledky pro celé programové období. Postavením je nadřazen programovým dokumentům, ale není ve svých bodech tak konkrétní a pohybuje se spíše na obecné rovině. Jeho tvorba byla pod vedením Ministerstva pro místní rozvoj a vznikala spoluprací mnoha veřejných sektorů. Postupem času byl celkem čtyřikrát aktualizován, v závislosti na Evropské komisi.

4.5.3 Evropa 2020

Je to strategie EU připravující se na rok 2020. Skládá se především ze tří základních pilířů

Inteligentní růst – digitalizace společnosti, vzdělávání a výzkum

Udržitelný růst – produkování méně ekonomicky a ekologicky náročných výrobků a zlepšování konkurenceschopnosti EU

Inkluzivní růst – zlepšování zaměstnanosti a boj proti chudobě

ČR se chce zaměřit na cíle růstu a zaměstnanosti, a proto vláda schválila tyto cíle:

- „Cíl dosažení celkové míry zaměstnanosti ve výši 75%
 - *Národní cíl týkající se investic do výzkumu a vývoje ve výši 2,7 % HDP*
 - *Národní cíl v poměru vysokoškolsky vzdělaných lidí ve věku 30-34 ve výši 32 %*
 - *Poměr žáků předčasně opouštějících vzdělávací zařízení ve výši 5,5 %.*“
- [21]

Vláda chce také do roku 2020 zvýšit úsporu ze spotřeby hlavních energetických zdrojů a podpořit obnovitelné zdroje energie.

5 Archeologický park Pavlov [22]

Projekt Archeologický park Pavlov jsem si zvolil na doporučení zastupitele firmy OHL ŽS. Tato stavba znamená pro tuto firmu ojedinělou a originální realizaci, na které měli postavenou dlouhou dobu svoji propagaci. Mě zaujala svými impozantními vnitřními prostory, které v porovnání s vnějším vzhledem působí o to zajímavěji.

Stavba se nachází u obce Pavlov v Jihomoravském kraji na pozemku 5655/1 jehož část má status Národní kulturní památky „paleolitické sídliště tzv. Pavlov I. v areálu Dolní Věstonice – Pavlov“. Zároveň leží v centrální části chráněné krajinné oblasti Pavlovské vrchy. Pozemek je vymezen ze západní strany násypem místního fotbalového hřiště, východní hranice je omezena komunikací Dolní Věstonice-Milovice a severní strana je určena pouze majetkoprávně a navozuje nepřerušovaně na zemědělskou krajinu.

Oblast kolem obce Pavlov se ukázala jako unikátní dokonce v celosvětovém měřítku, a to především z důvodu vysoké koncentrace paleolitických sídlišť, která vznikla dlouhodobým osídlením paleolitickým člověkem před více než 30 000 lety. Jednalo se o takzvané lovce-sběrače a archeologické nálezy u Pavlova, ale také i u Dolních Věstonic a Milovic dokazují, že v období gravettienu patřila Morava na několik tisíce let do skutečných kulturních a civilizačních center tehdejší doby.

Tyto bezkonkurenčně unikátní vlastnosti tohoto místa vedly k myšlence na vytvoření Archeologického parku, který by umožnil návštěvníkům přiblížit se k těmto unikátním nálezům a poznatkům. Vznik tohoto místa vedl k vytvoření nové atraktivní destinace pro kulturně orientované turisty a plnohodnotně se začlenil do turistické infrastruktury regionu.

Obr.2 Archeologický park Pavlov – venkovní pohled [23]

Obr.3 Archeologický park Pavlov – otevřený archeologický výkop [23]

Obr.4 Archeologický park Pavlov – výstava [23]

Obr.5 Archeologický park Pavlov – vnitřní prostory [23]

5.1 Identifikace a formulace záměru

5.1.1 Obsah projektu

Obsahem projektu bylo vybudování Archeologického parku na pozemku s nálezy sídlišť z doby lovců mamutů. Součástí projektu bylo vybudování budovy muzea včetně přípojek inženýrských sítí, příjezdové komunikace s možností parkování a sadových úprav. S ohledem umístění stavby a následnými archeologickými nálezy je součástí projektu i provedení archeologického průzkumu. Důraz se kladl na prostory vhodné pro moderní prezentaci naleziště spolu s externím prostranstvím příhodným pro venkovní akce muzea.

5.1.2 Cíl projektu

Cílem projektu je atraktivní a moderní formou zpřístupnit a představit návštěvníkům unikátní naleziště paleolitu, které by bez tohoto stavebního zákroku nebylo možné zpřístupnit veřejnosti. Projekt cílí především na mladé děti, školní mládež a edukativně zaměřené turisty.

5.2 Základní informace projektu

Region: Jihomoravský kraj
Evropský fond: ERDF
Operační program: 11 ROP NUTS II Jihovýchod
Registrační číslo: CZ.1.11/2.1.00/28.01402
Téma projektu: Cestovní ruch a volnočasové aktivity

**Objednavatel: Regionální muzeum v Mikulově,
příspěvková organizace**

Sídlo: Zámek 1, 692 15 Mikulov
IČ: 00089613
DIČ: CZ00089613
Zastoupený: Mgr. Petr Kubík – ředitel

Zhotovitel: Společnost „Archeopark Pavlov“
Sídlo: Burešova 938/17, Veveří, 60200 Brno

Zastoupená:
Vedoucím účastníkem společnosti:
OHL ŽS, a.s.
IČ: 46342796
DIČ: CZ46342796

Bankovní ústav: Všeobecná úvěrová banka, a.s.
Zastoupený: Ing. Zdeňkou Kvasničkovou, Ph.D., ředitelkou Divize 1 na základě plné moci

A společníkem I:
SKR stav, s.r.o.
IČ: 26961474
DIČ: CZ26961474
Zastoupený: Ing. Ivo Skřivánek, jednatel

Projektant:
Architektonická kancelář Ing. arch. Radko Květ

ČKA: 01 397
Sídlo: Opletalova 6, 602 00 Brno
Projektční tým: Ing. arch. Pavel Pijáček
Ing. arch. Jiří Markevič

Autor archeologicko-muzejního řešení: Prof. PhDr. Jiří Svoboda, DrSc.
Mgr. Petr Kubín

5.3 Veřejnoprávní smlouva

Veřejnoprávní smlouva č.521/2013 o provedení stavby podepsaná 06.09.2013 v Mikulově nahrazovala stavební povolení, to bylo možné díky tomu, že na stavbu nebylo vyžadováno závazné stanovisko k posouzení vlivu na životní prostředí. Smlouva byla uzavřena mezi správním orgánem (Městský úřad Mikulov, obor stavební a životního prostředí) a žadatelem (Regionální muzeum v Mikulově, příspěvková organizace). Předmětem této smlouvy bylo provedení stavby s názvem Archeologický park Pavlov.

5.4 Zadávací dokumentace

Zadávací dokumentaci tvořil souhrn údajů a dokumentů nezbytných pro zpracování nabídky. Součástí zadávací dokumentace byly:

- Svazek 1 - Podmínky a požadavky na zpracování nabídky
- Formulář Krycí list nabídky
- Vzor čestného prohlášení dodavatele o splnění požadavků podle § 68 odst. 3 zákona
- Formulář pro uvedení podílu subdodavatelů
- Svazek 2 - Požadavky zadavatele na kvalifikaci dodavatele
- Formulář pro uvedení referenčních staveb

- Formulář pro uvedení seznamu techniků a jejich osvědčení o vzdělání a odborné kvalifikaci
- Svazek 3 - Obchodní podmínky formou návrhu smlouvy o dílo
- Svazek 4 - Podmínky a požadavky pro jednotný způsob zpracování nabídkové ceny
- Svazek 5 - Projektová dokumentace stavby
- Soupis stavebních prací, dodávek a služeb s výkazem výměr

Tuto zadávací dokumentaci vypracovala firma RTS, a.s.

5.5 Výběrové řízení

Pro splnění povinnosti zadavatele dle zákona § 156 č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, v platném znění a v souladu s vyhláškou č. 232/2012 Sb., o podrobnostech rozsahu odůvodnění účelnosti veřejné zakázky a doložení veřejné zakázky, bylo vypracováno odůvodnění veřejné zakázky. Toto odůvodnění bylo digitálně podepsáno Ing. Alešem Houserem ředitel divize Veřejné zakázky odpovídajícího za zadání dne 30.6.2014.

Požadavek na uchazeče byl zaprvé dokončení nejméně 3 staveb občanské vybavenosti, kde byla uplatněna nosná železobetonová konstrukce a hodnota každé z těchto staveb činila více jak 25 mil. Kč bez DPH. Zadruhé finanční hodnota stavebních prací neměla v souhrnu překročit více než dvojnásobek předpokládané hodnoty projektu. Dále musel dodavatel splnit alespoň jednu z těchto podmínek:

- *„Součástí alespoň jedné stavby bylo vybudování železobetonové konstrukce ve tvaru lomenice s povrchem z pohledového betonu*
- *Alespoň jedna stavba je podzemním objektem s modelovaným terénním násypem a sadovými úpravami.*
- *Součástí alespoň jedné stavby byl použit monolitický železobeton v systému "bílá vana", kde stěny byly bedněny oboustranně s interiérovou plochou provedenou v povrchové úpravě jako pohledový beton.“*

[Příloha A]

Od uchazeče byla požadována zkušenost s výstavbou ŽB konstrukce komplikovaného tvaru, což byla jedna z klíčových částí celého projektu. Těmito požadavky, se měla alespoň částečně zaručit dostatečná kvalifikovanost a zkušenost pro řešení tohoto návrhu.

Dále zadavatel požadoval po uchazečích o tuto veřejnou zakázku předložení čtyř konkrétních osob, jejichž odbornost a zkušenost by zajišťovala vedení kvalifikovaných týmů. Přesněji tyto osoby zastávaly funkce hlavní stavbyvedoucí, stavbyvedoucí, hlavní archeolog a technik pro modelaci krajiny. Jejich působení mělo za cíl dohled nad odborným provedením stavebních prací a kvalitou archeologického průzkumu, což vedlo k ovlivnění doby provádění stavby.

Vzhledem k tomu, že všechny požadavky byly stanoveny v obchodních podmínkách, je zaručena kvalita daná technickými postupy v projektové dokumentaci, a tudíž je jediným kritériem pro výběr dodavatele nabídková cena.

Předpokládaná cena vycházející z kontrolního rozpočtu, podle cenové soustavy RTS: **60 900 000,- Kč bez DPH**

5.5.1 Výherce veřejné zakázky:

Nabídka č. 1 - Společná nabídka více dodavatelů

Obchodní firma: CGM Morava s.r.o.
IČ: 28962265
DIČ: CZ28962265
a
Obchodní firma: SYNER Morava a.s.
IČ: 63493675
DIČ: CZ63493675
Nabídková cena: **62 999976,18,- Kč bez DPH**

Nabídka č. 2

Obchodní firma: PSJ, a.s.
IČ: 25337220
DIČ: CZ25337220
Nabídková cena: **60 499 877,- Kč bez DPH**

Nabídka č. 3 - Společná nabídka více dodavatelů

Obchodní firma: OHL ŽS, a.s.
IČ: 46342796
DIČ: CZ46342796
a
Obchodní firma: SKR Stav s.r.o.
IČ: 26961474
DIČ: CZ26961474
Nabídková cena: **59 592 395,- Kč bez DPH**

Dodavatel s nabídkou číslo 2 byl vyloučen z těchto důvodů:

„Zadavatel zjistil, že společná nabídka Dodavatelů CGM Morava s.r.o. a SYNER Morava a.s. obsahuje v oceněných soupisech řadu nepřesností, spočívajících v neocenění položek, v nezapočítání položek do celkové ceny, přenesení jiných cen oddílů do rekapitulací než cen spočtených v dílčích rozpočtech apod. Podrobně jsou tyto vady patrné z tabulek o posouzení oceněných soupisů, které

jsou přílohou protokolu. Jelikož se jedná o chyby, které mají vliv na nabídkovou cenu, komise vyřadila nabídku z dalšího posuzování a hodnocení.“

[Příloha B, str 2]

Vítězem se stala společná nabídka dodavatelů OHL ŽS, a.s. a SKR stav, s.r.o., která představila nejnižší nabídkovou cenu. Vzhledem k tomu, že všichni uchazeči museli dokázat svoji kvalifikaci před vstupem do výběrového řízení bylo stanoveno jako jediné hodnotící kritérium nabídková cena.

Subdodavatel	Předmět subdodávky	Finanční podíl subdodávky v Kč
Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i. Královopolská 62/147, 612 00 Brno – Královo Pole	Archeologický a geologický průzkum	5.296.000,-
TOPGEO BRNO, spol. s r.o. Olomoucká 1166/75 627 00 Brno – Černovice	Spodní stavba, zakládání	3.416.144,-
HI – SERVIS vzduchotechnika, s.r.o. Sejkorova 2127/23 636 00 Brno	Vzduchotechnické zařízení SO 01	1.119.067,-
IVENT PRO s.r.o. Videňská 61900 Brno	Vzduchotechnické zařízení SO 01	1.119.067,-
DRAEK, spol. s r.o. Čichnova čp. 361 624 00 Brno	Vzduchotechnické zařízení SO 01	1.119.067,-

Tab.1 Seznam subdodavatelů uvedených v soutěži o veřejnou zakázku [Příloha B]

5.6 Financování

Projekt byl spolufinancován z Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Jihovýchod, prioritní osa 2 Rozvoj udržitelného cestovního ruchu.

Cena samotné stavby byla stanovena podle smlouvy o díle mezi objednavatelem (Regionální muzeum v Mikulově) a zhotovitelem (Společnost „Archeopark Pavlov“) na 72 106 797,95 Kč a skončila na ceně 79 073 011,40 Kč dle posledního 7. dodatku smlouvy.

Cena díla dle SOD vč. DPH	72 106 797,95 Kč
Cena díla dle SOD vč. Dod. č. 3 vč DPH	78 259 580,19 Kč

Cena díla dle SOD vč. Dod. č. 5 vč DPH	78 134 296,87 Kč
Cena díla dle SOD vč. Dod. č. 6 vč DPH	78 739 296,87 Kč
Cena díla dle SOD vč. Dod. č. 7 vč DPH	79 073 011,40 Kč

Tab.2 Dodatky SOD a jejich dopad na cenu

Dále pak byla vypsána další výběrová řízení, která se týkala:

- Administrace projektu Archeologický park Pavlov
- Archeologický park Pavlov – dodávka a montáž nábytku
- Archeologický park Pavlov – dodávka expozice
- Archeologický park Pavlov – zajištění služeb BOZP
- Archeologický park Pavlov – zajištění služeb technického dozoru investora

Přehled financování

Celkové zdroje:	105 641 124,00
Celkové způsobilé výdaje:	89 713 771,00
Celkové nezpůsobilé výdaje:	15 927 353,00
Celkové způsobilé investiční výdaje:	89 296 925,83
Celkové způsobilé neinvestiční výdaje:	416 845,17
Jiné peněžní příjmy projektu:	0,00
Veřejné prostředky:	13 725 315,82
Soukromé prostředky:	0,00
Dotace z rozpočtu RR:	75 988 455,18
z toho EU:	75 988 455,18

5.7 Realizace

Na všech dotčených plochách, které byly součástí stavebních prací se s dostatečným předstihem musel provádět archeologický výzkum, a při jakékoliv stavební činnosti museli být přítomni archeologové. Hrubé terénní úpravy se rozdělily na dvě části, a to na část, kde byl již proveden archeologický průzkum a na část neprozkoumanou, u níž zemní práce skončily 1 m nad kulturní vrstvou stanovenou sondou v rámci archeologického výzkumu.

Objekt byl rozdělen celkově na 18 stavebních objektů (SO):

Pozemní

SO 01 objekt muzea:

Je koncipován jako hlavně jednopodlažní objekt, do kterého jsou vestavěny dvě galerie. Majoritní materiál je použit beton a samotná stavba je založena na 300 mm železobetonové desce. Obvodové nosné konstrukce v tl. 400 mm jsou provedeny jako „bílá vana“ tj z vodostavebního betonu zatepleného izolací na bázi polystyrenu a s vodorovnou hydroizolací. Vnitřní nosná konstrukce je provedena z pohledového železobetonu s příznanými otisky nehoblovaných prken. Ostatní vnitřní konstrukce jsou z hliníkových CP profilů. Konstrukce, které vybíhají nad povrch terénu jsou sendvičové:

- a) Věže jsou dělány z nosné železobetonové zateplené části a skořápkou z bílého betonu s otiskem nehoblovaných prken. Věže jsou zároveň prosvětleny okenními otvory.
- b) Hlavní vchod s tvarem nálevky je tvořen z perforované stěny z bílého betonu s jednostranným otiskem nehoblovaných prken, za kterou se nachází administrativní část s prosklenou stěnou.

Konstrukce kolem exteriérové expozice je nezateplená a tvořena železobetonem.

SO 02 vstupní před prostor:

Je vymezen příjezdovou cestou, gabionovou zdí, svahem přírodního divadla a vstupem do muzea. Tento vymezený prostor je určen na divadlo a jiné aktivity. Je zde přístupová rampa, která je mimo jiné dimenzovaná na příjezd hasičské techniky do 9 t. Celá plocha je vyspádována do dvou vpustí, pro odvedení dešťové vody. Spolu s objektem muzea zabezpečují bezbariérový přístup a pro nevidomé je jako vodící linie využita gabionová zeď.

SO 04 vegetační úpravy:

Zeleň je udělána v souladu s architektonickým výtvarným řešením objektu, který je z převážné části překryt terénní přírodní vlnou. Plocha celého areálu je provedena, jako pravidelně kosená louka, se zastoupením vybraných bylinných druh. Rozmístěné dřeviny umístěné u vchodu do muzea a podél cesty, plní funkci kompoziční a clonící.

Ostatní

SO 03 HTU

SO 05 příjezdová komunikace a parkoviště

SO 06 rozšíření veřejného vodovodu

SO 07 splašková kanalizace:

kanalizace

silnoproudé rozvody

měření a regulace

SO 08 odvod dešťových vod z extravilánu

SO 09 přeložka VN
SO 10 transformovna VN
SO 11 sítě elektronických komunikací
SO 12 přípojka vody
SO 13 přípojka splaškové kanalizace
SO 14 kabelová přípojka NN
SO 15 venkovní osvětlení areálu
SO 16 veřejné osvětlení
SO 17 výstavní expozice
SO 18 provizorní komunikace

5.8 Harmonogram

Časový přehled realizace Architektonického parku Pavlov (podrobný harmonogram v příloze C):

- 02.03.2011 - Souhlas s uzavřením veřejnoprávní stavby, Městský úřad Mikulov – odbor životního prostředí
- 16.05.2011 – Závazné stanovisko, Městský úřad Mikulov – odbor dopravy
- 18.05.2011 – Souhlas s uzavřením veřejnoprávní stavby, Správa chráněné krajinné oblasti Pálava
- 29.03.2013 – Souhlas s uzavřením veřejnoprávní stavby, Krajský úřad – odbor kultury a památkové péče
- 06.09.2013 – Podepsání veřejnoprávní smlouvy o provedení stavby
- 10.11.2014 – Předání staveniště zhotoviteli, začátek archeologického průzkumu
- 07.04.2015 – Zahájení prací na objektu muzea
- 01.12.2015 – Dokončení všech přípojek inženýrských sítí
- 23.04.2016 – Dokončení výstavby
- 28.05.2016 – Slavnostní otevření

5.9 Implementace a monitoring

Sledované monitorovací ukazatele:

Ukazatel	Měrná jednotka	Počáteční hodnota	Dosažená hodnota:
Počet nových a technicky zhodnocených objektů turistické infrastruktury	počet	0,00	1,00
Délka nových a technicky zhodnocených přístupových komunikací k turisticky využitelným objektům a památkám	km	0,00	0,10
Počet nově vytvořených parkovacích míst celkem	počet	0,00	14,00
Počet nových a technicky zhodnocených turisticky informačních center	počet	0,00	1,00

Tab.3 Sledované monitorované ukazatele [24]

Všechny tyto stanovené ukazatele byly splněny ke dni 30.06.2016.

Smlouvou o poskytnutí dotace se příjemce dotace zavazuje po dobu udržitelnosti (5 let od data skutečného předložení závěrečné žádosti o platbu) uchovat stanovené monitorovací ukazatele.

Seznam monitorovacích zpráv:

- **Monitorovací zpráva pro sledované období 21.11.2014 – 16.02.2015**
- **Monitorovací zpráva pro sledované období 17.02.2015 – 31.08.2015**
- **Monitorovací zpráva pro sledované období 01.09.2015 – 21.12.2015**
- **Monitorovací zpráva pro sledované období 22.12.2015 – 30.06.2016**
- **Monitorovací zpráva pro sledované období 01.07.2016 – 30.06.2017**
- **Monitorovací zpráva pro sledované období 01.07.2017 – 30.06.2018**

Dále se v monitorovacích zprávách sledují 3 proměnné ukazatele, které byly splněny ke dni 31.03.2018:

Ukazatel	Měrná jednotka	Dosažená hodnota před podáním poslední monitorovací zprávy	Dosažená hodnota:
Počet nově vytvořených pracovních míst celkem	PM celkem	2,30	4,14
Počet nově vytvořených pracovních míst pro muže	PM muži	0,73	1,25
Počet nově vytvořených pracovních míst pro ženy	PM ženy	1,57	2,89

Tab.4 Sledované ukazatele po otevření objektu [Příloha D]

5.10 Hodnocení

Stavba posbírala několik ocenění, jak u nás, tak i v zahraničí:

- **Stavba roku 2016**
- **Stavba Jihomoravského kraje 2016**
- **Cena Gloria musaealis: kategorie Muzejní počin roku 2016, II. Místo**
- **Iconic Awards 2017, kategorie Best of best architecture**
- **CEMEX Building Award 2017, 1. místo v kategorii Collective Space**
- **Česká cena za architekturu 2017: Hlavní cena a Mimořádná cena Agentury ochrany přírody a krajiny ČR**
- **Má vlast cestami proměn: zvláštní uznání poroty**

Po první roce provozu navštívilo muzeum více jak 70 tisíc návštěvníků, což předčilo asi dvojnásobně očekávání.

Z mého pohledu se jedná o povedenou stavbu, která i navzdory archeologickým výzkumům při jejím budování byla dokončena v relativně krátkém časovém úseku. Cena i přes své zvýšení oproti původním plánům není na tak významnou a oceňovanou stavbu nějak zvlášť markantní. Cíl zpřístupnit širší veřejnosti významné archeologické nálezy, které by jinak zůstaly uschovány se vydařilo velice dobře. Všem doporučuji se na Archeologický pakt Pavlov zajet podívat a přesvědčit se o tom, že se jedná o moderní muzeum vztahující návštěvníky do doby lovců mamutů.

6 Závěr

Cílem této práce bylo charakterizovat téma strukturální politiky Evropské unie a České republiky a aplikování získaných poznatků na konkrétní projekt, v mém případě Archeologický park Pavlov.

Na začátku byl popsán zrod myšlenky na jednotnou Evropu a její postupné realizování, které prošlo různými procesy vzniku. Následně jsou shrnuty základní informace o EU z pohledu dnešní doby a definovány orgány, které mají svůj podíl na směřování strukturální politiky. Na konci první kapitoly se nachází rozdělení podle klasifikace NUTS, ze kterého vyplývá systém rozdělování regionů na jednotlivé homogenní části, které jsou poté vzájemně lépe porovnatelné.

Navazující kapitola pojednává o podstatě strukturální politiky a její smysl, jež je dále rozepsán do etap, které zachycují nejdůležitější změny, z kterých se můžeme dozvědět o vývoji cílů utvářejících směřování EU ve strukturální politice. Jsou zde popisovány i úspěchy, kterých bylo dosaženo a i to, jak velké prostředky na ně byly použity. Popsané Evropské strukturální a investiční fondy nám v krátkosti dávají představu o jejich jednotlivých zaměřeních v oblastech na které jsou určeny.

Z kapitoly Strukturální politika České republiky, která vychází z té předchozí, vyplývá, jak byla ČR schopná čerpat evropskou finanční podporu a v jakých objemech se to jí to podařilo. Pro představu, na jaké účely byly tyto finanční prostředky použity, jsou zde uvedeny operační programy a jejich cíle.

V praktické části jsem se věnoval realizaci veřejné zakázky Archeologického parku Pavlov spolufinancované v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj. Zaměřoval jsem se především na výběrové řízení stavebních prací, které vyhrála společná nabídka dvou dodavatelů, a to firem OHL ŽS, a.s. a SKR stav, s.r.o. Dokumentoval jsem financování stavby a s tím související výši dotovaných nákladů.

Závěrem bych měl zmínit, že vypracování teoretické části mi pomohlo se zorientovat ve strukturální politice EU a díky tomu se mi praktická část dělala o to jednodušeji. V praktické části jsem se seznámil s velmi unikátní realizací a částečně pochopil povinnosti, které při spolufinancování EU vznikají. Při děláni této práce jsem využil ochoty, jak objednavatele, tak i zhotovitele, kteří mi byli ochotni po celou dobu mé práce poskytnout všechny potřebné dokumenty. Na otázku, zda je strukturální politika EU opodstatněná, musím na konec říci, že ji pokládám za velmi užitečný nástroj pro rozvoj regionů a uskutečňování staveb, které by jinak nevznikly.

7 Seznam použité literatury

[1] FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. Evropská unie. 2., dopl. a aktualiz. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009. ISBN 978-80-7325-180-2. Dostupné také z: <http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:d6237580-970b-11e4-94a8-005056827e51>

[2] KEŘKOVSKÝ, Miloslav a Alena KEŘKOVSKÁ. Evropská unie: historie, instituce, ekonomika a politiky. Praha: Computer Press, 1999. Business books. ISBN 80-7226-196-7

[3] Základní informace o EU - EUROPA | Evropská unie. EUROPA - European Union website, the official EU website [online]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu_cs

[4] Abeceda fondů Evropské unie 2007-2013. Praha: MMR ČR, odbor evropských fondů, 2007. ISBN 978-80-254-0319-8. Dostupné také z: <http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:5840e1d0-31bb-11e4-8f64-005056827e52>

[5] European Investment Bank (EIB) | Evropská unie. EUROPA - European Union website, the official EU website [online]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-investment-bank_cs

[6] RISY.cz - Administrativní členění NUTS - Česko. Object moved [online]. Copyright © 2012 [cit. 19.05.2019]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/administrativni-cleneni-nuts-cesko>

[7] Regiony soudržnosti (NUTS 2) a kraje (NUTS 3) České republiky | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/regiony-soudrznosti-nuts-2-a-kraje-nuts-3-ceske-republiky>

[8] ZAHRADNÍK, Petr. Kohezní politika Evropské unie. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-527-5.

[9] BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. Strukturální politika Evropské unie. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-111-6. Dostupné také z: <http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:15c11fd0-df51-11e3-b110-005056827e51>

[10] Regionální a strukturální politika Evropské unie | BusinessInfo.cz. BusinessInfo.cz - Oficiální portál pro podnikání a export [online]. Copyright © 1997 [cit. 19.03.2019]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/regionalni-a-strukturalni-politika-5158.html#!&chapter=1>

[11] Background - Eurostat. European Commission | Choose your language | Choisir une langue | Wählen Sie eine Sprache [online]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/background>

[12] Jednotný evropský akt, 1986, Lucemburk a Haag, Evropská komise.

[13] Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci (EGF) - Zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování - Evropská komise. European Commission | Choose your language | Choisir une langue | Wählen Sie eine Sprache [online]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=326&langId=cs>

[14] Regionální politika a regionální rozvoj v ČR | Vybrané kapitoly ze socioekonomické geografie České republiky | Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity. Informační systém [online]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pedf/js13/geograf/web/pages/09-regionalni-politika.html>

[15] [online]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8640/sekce/cr-a-strukturalni-fondy/>

[16] DotaceEU - Programové období 2004-2006. Object moved [online]. Copyright ©2019 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 17.05.2019]. Dostupné z: [https://www.dotaceeu.cz/cs/Evropske-fondy-v-CR/Programove-obdobi-2004-2006-\(1\)](https://www.dotaceeu.cz/cs/Evropske-fondy-v-CR/Programove-obdobi-2004-2006-(1))

[17] DotaceEU - Cíle, operační programy a iniciativy. Object moved [online]. Copyright ©2019 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 17.05.2019]. Dostupné z: [https://www.dotaceeu.cz/cs/Evropske-fondy-v-CR/Programove-obdobi-2004-2006-\(1\)/Cile,-operacni-programy-a-iniciativy](https://www.dotaceeu.cz/cs/Evropske-fondy-v-CR/Programove-obdobi-2004-2006-(1)/Cile,-operacni-programy-a-iniciativy)

[18] DotaceEU - Programové období 2007-2013. Object moved [online]. Copyright ©2019 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 18.05.2019]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/Migrace/Fondy-EU/Predchozi-programova-obdobi/Programove-obdobi-2007-2013>

[19] DotaceEU - Dohoda o partnerství. Object moved [online]. Copyright ©2019 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 19.05.2019]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/Evropske-fondy-v-CR/2014-2020/Dohoda-o-partnerstvi>

[20] DotaceEU - Programy. Object moved [online]. Copyright ©2019 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 19.05.2019]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/Evropske-fondy-v-CR/2014-2020/Operacni-programy>

[21] [online]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9098/sekce/cr-a-vnitri-trh/>

[22] Místo světového dědictví - Archeopark Pavlov. Historické muzeum - Archeopark Pavlov [online]. Copyright © Archeopark Pavlov, 2019 [cit.

24.05.2019]. Dostupné z: <http://www.archeoparkpavlov.cz/misto-svetoveho-dedictvi/t1095>

[23] archeologický park | Pavlov | Radko Květ. Radko Květ | architektonická kancelář [online]. Dostupné z:

https://www.kvetarch.cz/wppg_photogallery/gallery85/

[24] Regionální rada regionu soudržnosti Jihovýchod, Smlouva o poskytnutí dotace z Regionálního operačního programu NUTS 2 Jihovýchod, Brno, 2014

8 Seznam zkratek

AJE – Akt o jednotné Evropě

CF/FS – Fond soudržnosti

ČR – Česká republika

EAFRD/EZFRV – Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

ECU – Evropská měnová jednotka

EHS – Evropské hospodářské společenství

EMFF/ENRF – Evropský námořní rybářský fond

EMU – Evropská měnová unie

EP – Evropský parlament

ER – Evropská rada

ERDF/EDRR – Evropský fond pro regionální rozvoj

ES – Evropské společenství

ESF – Evropský sociální fond

ESIF – Evropské strukturální a investiční fondy

ESUO – Evropské sdružení uhlí a oceli

EU – Evropská unie

EURATOM – Evropské společenství pro atomovou energii

HDP – Hrubý domácí produkt

CHKO – Chráněná krajinná oblast

LAU – Místní správní jednotka

NATO – Severoatlantická aliance

NSR – západní Německo

NUTS – Nomenklatura územních statistických jednotek

OEEC – Organizace pro ekonomickou spolupráci

SEA – Jednotný evropský akt

SSSR – Sovětský svaz

9 Seznam obrázků

Obr.1 Mapa regionů podle klasifikace NUTS	16
Obr.2 Archeologický park Pavlov – venkovní pohled	39
Obr.3 Archeologický park Pavlov – otevřený archeologický výkop	39
Obr.4 Archeologický park Pavlov – výstava	40
Obr.5 Archeologický park Pavlov – vnitřní prostory	40

10 Seznam tabule

Tab.3 Seznam subdodavatelů uvedených v soutěži o veřejnou zakázku	45
Tab.4 Dodatky SOD a jejich dopad na cenu	46
Tab.5 Sledované monitorované ukazatele	49
Tab.6 Sledované ukazatele po otevření objektu	50

11 Seznam příloh

Příloha A – Odůvodnění veřejné zakázky

Příloha B – Písemná zpráva zadavatele o průběhu zadávacího řízení

Příloha C – Harmonogram stavby

Příloha D – Monitorovací zpráva o zajištění udržitelnosti projektu

Příloha E – Situace